Indstilling til cavlingprisen 2026

Få journalistiske historier har de seneste år sat så markant dagsorden og ført til så direkte forandringer, som Berlingskes afdækning af vold, trusler og forråelse i folkeskolen.

Journalisterne bag serien har blotlagt et gigantisk, tabuiseret samfundsproblem: En forråelse blandt vores børn og unge, der martrer en afgørende samfundsinstitution.

Der fandtes hverken forskning eller myndighedsrapporter, som havde undersøgt problemets omfang og dets konsekvenser. Derfor måtte journalisterne bag serien nærmest bedrive grundforskning og skaffe den fornødne dokumentation. I månedsvis søgte de langt over 300 aktindsigter, som siden, sammen med en lang række personlige historier om ramte forældre, elever og lærere, udgjorde fundamentet under afdækningen.

Serien har kørt i to spor. Den har leveret overordnede, afslørende nyheder om konkrete skoler i opløsning, tusindvis af bortviste elever og 8.000 lærere, der har været udsat for vold på et år. Men den har også frembragt menneskelige fortællinger om elever, forældre og familier, der har fået deres hverdag revet over som følge af voldsepisoder - der oftest ikke har haft konsekvenser for udøverne, men derimod har betydet, at den udsatte elev har flyttet skole, fået stress eller skolevægring.

Journalister Kristoffer Kræn Sørensen, Kasper Fast og Jens Anton Bjørnager har fra starten mødt en mur af tavshed. Vold i skoler var et kæmpe tabu - men serien har genstartet samtalen om pædagogikken og håndteringen af voldsomme og grænseoverskridende episoder. Det har både undervisningsministre, statsministeren og en lang række eksperter udtalt om Berlingskes serie: Den har været et “wakeupcall”, “et eksempel på, at grundig journalistik kan få politisk virkning” og “startet samtalen” om vold på skoler, som det er blevet italesat.

Og så har serien haft en lang række direkte konsekvenser i løbet af det seneste år.

- Ordensbekendtgørelsen er blevet strammet, så skoler har flere muligheder for at håndtere voldelige eller krænkende episoder.
- To lovforslag er blevet fremlagt. Det ene om læreres muligheder for at gribe ind i voldsomme situationer, det andet om at give skoleledere flere værktøjer til at håndtere elever, der begår vold.
- Ombudsmanden har udtalt hård kritik af Københavns Kommune, der under Berlingskes artikelserie forsøgte at lukke munden på en af kilderne, som fortalte om problemerne med vold i den københavnske folkeskole. Nu ved alle lærere, at de har ret til at omtale problemerne.
- En stor, national undersøgelse, som blev sat i søen som direkte konsekvens af serien, slog i sensommeren fast, at vold og trusler er vidt udbredt på landets skoler. Det var en blåstempling af den grundige research, som Berlingske havde brugt måneder på.

Og under kommunalvalget var temaet et af de mest markante landet over. I den forbindelse lagde Berlingske i øvrigt sin research fra hundredvis af skoler frem, så debatten kunne leve lokalt.

Tilbage står også en helt ny samtale om folkeskolen. Om læreres autoritet, om behovet for at sætte grænser for børn i opdragelsen. Og en nødvendig diskussion om det børnesyn, der i årevis har været fremtrædende i kommuner og på folkeskoler.

Når vi i offentligheden diskuterer PISA-nedtur, faldende faglighed og en folkeskole i krise, så er der ikke længere nogen, der udelader problemerne med vold, uro, trusler og tilsvininger. Det tilskriver eksperter, politikere og fagfolk Berlingskes afdækning. Og derfor fortjener Kristoffer Kræn Sørensen, Kasper Fast og Jens Anton Bjørnager Cavlingprisen for serien ’Forrået folkeskole”.

Vh. Michael Lund, redaktør for Berlingskes gravegruppe.